

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om tilskud til miljø- og klimavenligt græs 2025

Udgivet december
2024

OBS: Vi arbejder i øjeblikket på at få ændret til vores nye styrelsesnavn alle steder i vores kommunikation. Væsentlige dele af Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen er blevet til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Styrelsen hører under Ministeriet for Grøn Trepert.

Vejledning om tilskud til miljø- og klimavenligt græs 2025

Denne vejledning er udarbejdet af
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø i 2024

Foto: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø
© Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN: XXX

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Indhold

1. KORT OM BIO-ORDNINGEN MILJØ- OG KLIMAVENLIGT GRÆS	5
1.1 Hvem kan søge ordningen?	5
1.2 Hvor stort er tilskuddet?	5
1.3 Hvad er formålet med ordningen?	5
1.4 Siden sidst.....	6
2. HVORNÅR KAN DU SØGE ORDNINGEN?	7
3. HVAD SKAL AREALERNE LEVE OP TIL?	8
3.1 Kriterier for at søge tilskud.....	8
3.1.1 Du skal søge og modtage grundbetaling i ansøgningsåret.....	8
3.1.2 Hvilke størrelser må arealerne have?	9
3.1.3 Din mark skal have været godkendt til grundbetaling de seneste to år	9
3.1.4 Din mark skal have været med tilskudsberettiget græs de seneste to år	9
3.1.5 Din mark må ikke have været jordbearbejdet de seneste to år	11
3.1.6 Din mark skal ligge inden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs"	12
3.1.7 Der må ikke være et pløjeforbud på din mark	12
3.2 Disse arealer fratrækker vi automatisk	13
3.3 Forpligtelser, du skal leve op til i ansøgningsåret.....	15
3.4 Det skal du gøre, hvis der sker ændringer i løbet af året	16
3.4.1 Hvornår kan du ændre din ansøgning?.....	16
3.4.2 Hvornår kan du trække din ansøgning tilbage?	16
4. HVILKE TILSKUD KAN DU SØGE TIL SAMME AREAL?.....	17
4.1 Sammenhæng til andre ordninger	17
4.1.1 Kan du udlægge småbiotoper under ordningen?.....	17
4.2 Sammenhæng med konditionalitet.....	18
5. KONTROL OG ADMINISTRATIVE SANKTIONER	19
5.1 Kontrol.....	19
5.2 Administrative sanktioner	20
5.2.1 Hvis du indsender en ansøgning om tilskud for sent	20
5.2.2 Hvis du ikke indberetter alle bedriftens landbrugsarealer	20

5.2.3	Hvis der er betingelser, som ikke er opfyldt	21
5.2.4	Når vi beregner administrative sanktioner, bruger vi disse begreber:.....	22
5.2.5	Sådan beregner vi den administrative sanktion for miljø- og klimavenligt græs	23
5.2.6	Eksempel på administrativ sanktion for miljø- og klimavenligt græs.....	23
5.2.7	Bagatelgrænse	24
5.2.8	Modregning.....	24
5.2.9	Udelukkelse	24
6.	ANDRE REGLER, DU SKAL KENDE.....	25
6.1	Svig med og misbrug af tilskud	25
6.2	Omgåelse af kriterier og forpligtelser.....	25
6.3	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder	26
6.3.1	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder under miljø- og klimavenligt græs	27
6.4	Vi indsamler og behandler dine data.....	27
6.5	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os.....	28
7.	RETSGRUNDLAG	29
7.1	EU-regler.....	29
7.2	Danske regler	29
8.	BILAG 1: AFGRØDEKODER I	30
9.	BILAG 2: AFGRØDEKODER II	31

1. Kort om bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs

Miljø- og klimavenligt græs er en etårig bio-ordning, du kan søge, hvis du udsætter omlægningen af visse flerårige græsmarker. For at kunne få tilskud under ordningen må du ikke jordbearbejde dit græsareal to år før ansøgningsåret og i hele ansøgningsåret. Ordningen er målrettet græsmarker, der ikke er naturarealer eller ekstensive arealer.

1.1 Hvem kan søge ordningen?

Du kan søge tilskud til miljø- og klimavenligt græs, hvis din græsmark er berettiget til at modtage grundbetaling, og arealet fremgår af Landbrugsstyrelsens kort over arealer, hvor der kan søges miljø- og klimavenligt græs.

1.2 Hvor stort er tilskuddet?

Vi forventer, at tilskuddet er ca. 1.500 kr. pr. ha.

Alle ansøgninger, der opfylder ordningens krav, vil blive imødekommet, men den sats, vi udbetaler, kan blive lavere – eller højere – end planlagt. Satsen kan variere med + 25 pct. og i udgangspunkt - 10 pct. og kan i særlige tilfælde blive reduceret med mere end 10 pct., hvis det er nødvendigt for at imødekomme alle ansøgninger på ordningen. I tilfælde af overansøgninger vil vi i første omgang overføre midler fra andre underansøgte bio-ordninger og eventuelt fra grundbetalingsordningen.

Tilskuddet kompenserer for tabt indkomst som følge af udbyttetab, når omdriftstiden for græsarealer forlænges frem for at græsarealerne bliver omlagt.

1.3 Hvad er formålet med ordningen?

En del af landbrugsstøtten er øremærket til bio-ordninger, der gavner klima, miljø og biodiversitet på landbrugsarealer. Bio-ordninger er etårige arealordninger, du kan søge hvert år og gennem flere år. Bio-ordningerne er frivillige ordninger, der gør det muligt for dig som landbruger at få ekstra tilskud til et areal, hvis du gennemfører et grønt tiltag.

Miljø- og klimavenligt græs er en bio-ordning, hvis formål er at øge kulstofopbygningen, forbedre jordens frugtbarhed og øge biodiversiteten i jordbundsfaunaen i Danmark. Det sker ved at udsætte omlægningen af græsmarken.

1.4 Siden sidst

Bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs er en videreførelse af samme ordning fra 2024. Der er dog visse ændringer, som er opdateret i vejledningen.

Kontrol og administrative sanktioner for denne ordning beskrives i vejledningen, frem for i egen vejledning som tidligere.

Derudover er der visse generelle ændringer for arealordninger. Tilbagetrækningsfristen er blevet ændret til den 15. november, frem for den 25. oktober. Du kan trække din ansøgning om tilskud helt eller delvist tilbage frem til denne frist. Desuden er GLM 8, delkrav 2 om fire pct. ikke-produktive arealer, overgået til et nyt nationalt krav, GLM 10.

2. Hvornår kan du søge ordningen?

Ordningen følger perioder for ansøgning, kontrol og udbetaling af landbrugsstøtte.

Du søger om tilskud i fællesskemaet fra 3. februar.

Du kan som udgangspunkt trække din ansøgning om tilskud til arealet helt eller delvist tilbage på ethvert tidspunkt. Du kan dog ikke trække ansøgningen for arealet tilbage efter den 15. november. Du kan heller ikke trække arealer ud, hvis vi har oplyst dig om, at vi har til hensigt at foretage kontrol på din bedrift, eller en sådan kontrol har fundet sted, og der er konstateret manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne.

Frister og periode i ansøgning af landbrugsstøtte	
3. februar til og med 23. april	Periode, hvor du kan søge landbrugsstøtte.
29. april	Frist for ændringer til markblokke og tilhørende korttemaer.
19. maj	Frist for ændringer til dit fællesskema og forsinket ansøgning.

[Du kan læse mere om fristerne i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025](#)

3. Hvad skal arealerne leve op til?

Din mark skal leve op til en række kriterier og forpligtelser, for at du kan få tilskud til miljø- og klimavenligt græs. Du skal leve op til kriterierne for at kunne søge ordningen, og du skal opfylde forpligtelserne i hele ansøgningsåret. Kriterierne og forpligtelserne for ordningen er beskrevet i det følgende. Du kan læse mere om definitioner for kriterier og forpligtelser i afsnit 5 om kontrol og administrative sanktioner.

3.1 Kriterier for at søge tilskud

Du kan kun søge tilskud, hvis din mark overholder kriterierne:

- Du skal søge og modtage grundbetaling i ansøgningsåret. Læs mere i 3.1.1.
- Dine arealer skal have en vis størrelse, når du melder dem ind i ordningen. Læs mere i 3.1.2.
- De seneste to år forud for ansøgningsåret skal der have været søgt og udbetalt berettiget grundbetaling til marken. Læs mere i 3.1.3.
- Din mark skal have været indberettet med en tilskudsberettiget græsafgrødekode de seneste to år (se Bilag 1: Afgrødekoder I og Bilag 2: Afgrødekoder II). Læs mere i 3.1.4.
- Din mark må ikke have været jordbearbejdet de seneste to år. Læs mere i 3.1.5.
- Din mark skal ligge inden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs". Læs mere i 3.1.6.
- Der må ikke være et pløjeforbud på din mark. Læs mere i 3.1.7.

Læs mere om kriterierne i de næste afsnit.

3.1.1 Du skal søge og modtage grundbetaling i ansøgningsåret

Du kan kun få tilskud til miljø- og klimavenligt græs, hvis du samme år har søgt om grundbetaling til din mark, og marken får udbetalt berettiget tilskud til grundbetaling. Det er et kriterie under ordningen.

Du kan ikke modtage tilskud til miljø- og klimavenligt græs, hvis du trækker din ansøgning om grundbetaling tilbage, eller hvis du modtager en afgørelse om, at en mark, som du har søgt grundbetaling til, bliver underkendt på grund af kontrol.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:

- § XX, kriterier for tilskud

3.1.2 Hvilke størrelser må arealerne have?

Der er to kriterier til størrelsen af de arealer, som du søger under ordningen.

Du skal på din bedrift søge tilskud til mindst 0,30 ha under ordningen.

Hver mark, du søger tilskud til under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs, skal mindst være 0,01 ha.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:

- § XX, kriterier for tilskud

3.1.3 Din mark skal have været godkendt til grundbetaling de seneste to år

Din mark skal have været godkendt til grundbetaling de seneste to år forud for ansøgningsåret. Det betyder, at du skal have søgt og modtaget berettiget tilskud til grundbetaling i de to forudgående år, og at arealet ikke må have været underkendt til grundbetaling i kontrol. Hvis du søger om tilskud i 2025, skal marken derfor have været godkendt til grundbetaling i 2023 og 2024.

Eksempel: Du udvider din mark

Hvis du inden ansøgningsfristen udvider din mark til at indeholde et areal, som ikke modtog grundbetaling året før, kan du ikke søge tilskud under miljø- og klimavenligt græs til dette nye areal.

Eksempel: Du overtager en mark fra en anden

Du kan godt søge tilskud under miljø- og klimavenligt græs, selvom en anden ansøger rådede over arealet og fik udbetalt grundbetaling årene før. Kriterierne er de samme uanset, hvem der rådede over arealet to år før ansøgningsåret.

3.1.4 Din mark skal have været med tilskudsberettiget græs de seneste to år

Din mark skal have været udlagt med græs og indberettet med de tilskudsberettigede græsafgrødekoder de seneste to år forud for ansøgningsåret. Det vil sige i 2023 og 2024, hvis du søger om tilskud i 2025.

Du kan se, hvilke afgrødekoder der er tilskudsberettigede i Bilag 1: Afgrødekoder I og Bilag 2: Afgrødekoder II.

Det er ikke muligt at søge tilskud til bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs, hvis din mark har været søgt under tilskudsordningen pleje af græs- og naturarealer i de to forudgående år fra ansøgningsåret, fordi afgrødekoder til pleje af græs- og naturarealer ikke er tilskudsberettigede. Læs mere i afsnit 4.1.

Eksempel: Permanent græs

Hvis din græsmark har været upløjet græs og indberettet med en af de tilskudsberettigede afgrødekoder siden 2023, kan du fra 2025 søge tilskud til miljø- og klimavenligt græs.

klimavenligt græs hvert år, indtil ordningen udløber, eller til du omlægger marken.

TABEL 3.1. Uddybning af eksempel om permanent græs

I tabellen kan du se, hvordan dit valg af afgrøde og afgrødekode påvirker din mulighed for at søge tilskud under ordningen. Bemærk, at der er medtaget seks år i tabellen for at illustrere, at marken overgår til permanent græs i det sjette år.

År	Afgrøde	Afgrødekode	Kan du søge tilskud?
2020	Græs uden kløvergræs (omdrift)	263	Ordning fandtes ikke
2021	Græs uden kløvergræs (omdrift)	263	Ordning fandtes ikke
2022	Græs uden kløvergræs (omdrift)	263	Ordning fandtes ikke
2023	Græs uden kløvergræs (omdrift)	263	Ja
2024	Græs uden kløvergræs (omdrift)	263	Ja
2025	Permanent græs, normalt udbytte	252	Ja

Eksempel: Græs i omdrift

Hvis din græsmark blev etableret som efterårsudlagt græs i vinterkorn til grønkorn i efteråret 2022, og i 2023 blev indberettet med afgrødekode 236 eller 237, kan du søge tilskud til miljø- og klimavenligt græs i 2025. Hvis du i 2026 omlægger marken til en anden afgrøde end græs, kan du ikke søge tilskud i 2026.

TABEL 3.2. Uddybning af eksempel om græs i omdrift

I tabellen kan du se, hvordan dit valg af afgrøde og afgrødekode påvirker din mulighed for at søge tilskud under ordningen.

År	Afgrøde	Afgrødekode	Kan du søge tilskud?
2022	Vårbyg	1	Nej
2023	Græs med kløver/lucerne, under 50 pct. bælgpl. (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn	236	Nej
2024	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgplanter (omdrift)	260	Nej
2025	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgplanter (omdrift)	260	Ja
2026	Majs	5	Nej

3.1.5 Din mark må ikke have været jordbearbejdet de seneste to år

Du må ikke have foretaget jordbearbejdning af din mark de seneste to år før ansøgningsåret og i hele ansøgningsåret. Mere specifikt, må du ikke have jordbearbejdet din mark fra 1. maj 2023 til og med 31. december 2024, hvis du søger om tilskud i 2025, da vi godkender græs etableret eller reetableret inden 1. maj 2023.

Med jordbearbejdning forstås enhver form for bearbejdning af jorden, som bryder plantedækket – herunder pløjning og harvning. Det gælder også gravearbejde, f.eks. i forbindelse med nedlægning af rørledninger, opsætning af vindmøller eller plantning af træer (f.eks. i forbindelse af etablering af skovlandbrug).

Bemærk, at der også er forpligtelser i ansøgningsåret om, at du ikke må jordbearbejde. Du kan læse mere i afsnit 3.3.

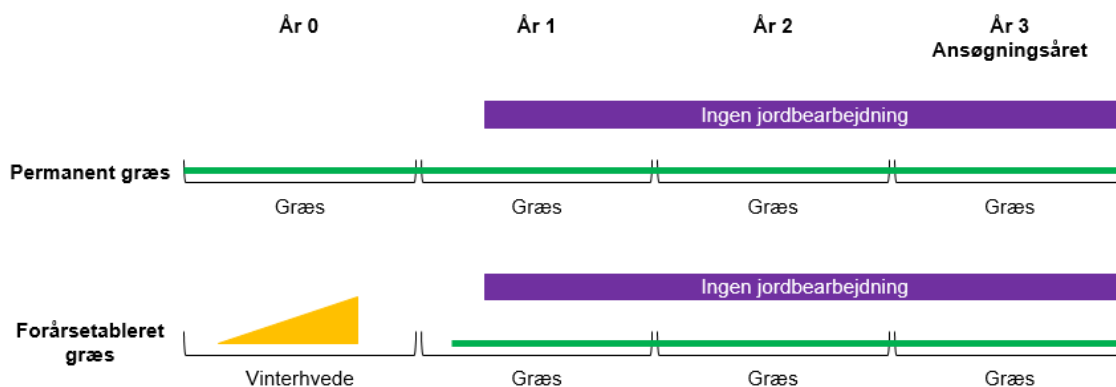
Hvad er ”jordbearbejdning”?

Med jordbearbejdning forstås enhver form for bearbejdning af jorden, som bryder plantedækket, herunder pløjning og harvning.

Det er afgørende, at der ikke sker varig skade på græsplantedækket. Vi tillader undtagelsesvist græsmarksharvning, der er en overfladisk behandling af græsplantedækket med en græsmarksharve, som fjerner visst græs og fremmer plantevæksten.

I tilfælde af skader, f.eks. efter udvintring eller tørke, må du gerne strigle og efterså med græs med brug af skiveskær på de berørte dele af marken. Det må ikke ske ved at pløje, harve eller jordbehandle på andre måder, der varigt ødelægger det eksisterende græsplantedække. Det er en god idé at dokumentere, at du har striglet og eftersået din mark som følge af skader. Du kan dokumentere skaderne ved at tage og gemme billeder i styrelsens app, så du har dem i tilfælde af, at det bliver aktuelt.

Figur 3.1: Tidsoversigt over kriteriet og forpligtelsen om jordbearbejdning

Figur 3.1

Figuren viser, at du ikke må foretage jordbearbejdning af din mark fra 1. maj to år før ansøgningsåret til og med 31. december i ansøgningsåret.

3.1.6 Din mark skal ligge inden for korttemaet ”Miljø- og klimavenligt græs”

For bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs anvender vi et retligt normerende korttema ”Miljø og klimavenligt græs”, som du kan finde i Internet Markkort (IMK). Du kan ikke søge tilskud til arealer uden for dette korttema. Hvis din mark delvist overlapper med korttemaet, vil arealet uden for korttemaet ikke indgå i din ansøgning om tilskud. Det kan du læse mere om i afsnit 3.2.

Af korttemaet fremgår upløjede arealer, som har været udlagt, indberettet og godkendt med tilskudsberettiget græs under grundbetalingsordningen i de to forudgående år. Arealerne er identificeret ved brug af de afgrødekoder, din mark var indberettet med i fællesskema ved ændringsfristen de to forudgående år, data fra den satellitbaserede kontrol og resultat af kontrollen af grundbetaling.

Permanent græs i særligt udpegede Natura 2000-områder indgår ikke i korttemaet. Årsagen er, at du ikke kan søge tilskud til disse arealer, da de har særlig naturværdi og kan indgå i ordningen pleje af græs- og naturarealer. Desuden er der forbud mod pløjning og omlægning af disse arealer.

Arealer, hvor der er opstillet solceller, indgår heller ikke i korttemaet. Årsagen er, at du ikke kan søge tilskud til arealer, hvor der er opstillet solceller. Når solceller er placeret på arealet, vil græsarealet som udgangspunkt ikke blive jordbearbejdet. Tilskud til arealer med solceller vil derfor ikke være foreneligt med, at der vil være en tabt indkomst som følge af udbyttetabet, når omdriftstiden på græsarealet forlænges et år, fremfor at arealet blev omlagt. Udbetalingen af tilskud under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs er baseret på det tab, der opstår, når jordbearbejdning af græsarealet undlades. EU-reglerne giver kun mulighed for at yde tilskud, når der er et kompensationsbehov på arealet.

Korttemaet er retligt normerende, og det er derfor ikke muligt at få tilskud til arealer, der ikke fremgår af korttemaet. Det er ikke muligt at få rettet korttemaet, hvis du er uenig i vores fremgangsmåde eller datagrundlag. Der bliver udarbejdet et nyt korttema til hver ansøgningsrunde.

3.1.7 Der må ikke være et pløjeforbud på din mark

Du kan ikke søge tilskud til arealer, som allerede er omfattet af et pløje- eller omlægningsforbud. Det inkluderer:

- Arealer beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3
- Fredede områder
- 3-metersbræmmer
- GLM-søer og GLM-fortidsminder
- Markkrat under GLM 10
- GLM 10-småbiotoper
- GLM 9 om forbud mod pløjning og omlægning af permanent græs i habitatområder
- Sammenhængende arealer i Natura 2000
- Hydrologiprojekter
- Vand- og klimaprojekter
- Klima-Lavbundsprojekter
- VMPII og -III anlæg (VMP er en forkortelse for Vandmiljøplan)
- Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 66/67 og 68/69)
- Tilsagn til fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 50, 55, 74, 75, 76, 77 og 78)
- 20-årige miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, også kaldet MVJ-tilsagn (tilsagnstype 13 og 16)
- Permanent ekstensivering
- Anden lovgivning, aftaler eller servitutter eller medfører et pløje- eller omlægningsforbud

Arealer i 25 meters radius fra vandboringer er omfattet af et generelt dyrkningsforbud, og kan derfor heller ikke søges under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs.

Hvis din mark kun delvist er omfattet af pløje- eller omlægningsforbud, skal du opdele din mark og kun søge tilskud til den del, som ikke er omfattet af et forbud. Nogle arealer fratrækker vi dog automatisk fra din ansøgning. Det kan du læse mere om i afsnit 3.2.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:

- § XX om kriterier for tilskud
- § XX om arealer, der ikke er omfattet af tilskud
- § XX om anden regulering på det ansøgte areal

3.2 Disse arealer fratrækker vi automatisk

Vi fratrækker automatisk nogle arealer fra din mark i dit fællesskema, hvis arealerne ikke kan få tilskud under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs. Det drejer sig om arealer, der overlapper følgende lag i Internet Markkort (IMK):

- § 3-arealer
- 3-metersbræmmer
- Permanente græsarealer i Natura 2000-områder (GLM 9 forbud mod pløjning og omlægning)
- GLM-søer og GLM-fortidsminder
- Markkrat (GLM 10 og grundbetaling)
- Småbiotoper (GLM 10)
- Arealer i 25 meters radius fra vandboringer, der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg
- Grundbetalingsfradrag
- Arealer, som ikke ligger inden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs 2025"

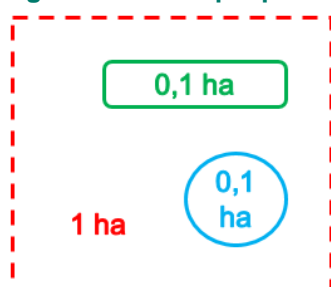
Desuden fratrækkes småbiotoper under bio-ordningen biodiversitet og bæredygtighed automatisk.

Det betyder, at du kan indtegne din mark hen over disse lag i Internet Markkort. Du kan dog ikke søge tilskud til disse arealer, og de fratrækkes derfor automatisk fra din ansøgning. Vær opmærksom på, at det ikke er alle arealer, der ikke er tilskudsberettigede, som vi fratrækker automatisk. Det kan være nødvendigt, at du opdeler din mark. Det kan du læse mere om i afsnit 3.1.7.

Du kan læse mere om, hvordan du indsender ændringsforslag eller tilpasser disse korttemaer i vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025.

[Læs vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025](#)

Figur 3.2: Eksempel på et areal med fradragarealer

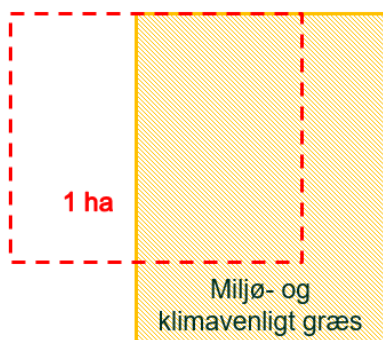

Figur 3.2

Figuren viser en mark på 1,0 ha, som indeholder et firkantet grundbetalingsfradrag på 0,1 ha og en rund GLM-sø på 0,1 ha. Det er kun muligt at søge tilskud til 0,8 ha på denne mark. Det er ikke nødvendigt at opdele marken, da grundbetalingsfradrag og GLM-søer automatisk fratrækkes din ansøgning.

Vi trækker automatisk de dele af din markindtegnning fra, som ligger uden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs". Det er ikke muligt at søge tilskud til arealer uden for dette korttema.

Figur 3.3: Eksempel på mark med overlap til korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs"

Figur 3.3

Figuren viser en mark, som delvist overlapper med korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs". Det er kun muligt at søge tilskud til den del af marken, som ligger inden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs". Det er ikke nødvendigt at opdele marken, da arealer, som ligger uden for korttemaet automatisk fratrækkes din ansøgning.

Du skal være opmærksom på, at vi kontrollerer ordningen med satellitbaseret kontrol. Denne kontrol sker på hele marken – også fradragsarealerne. Det betyder, at hvis du pløjer den del af marken, som ligger uden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs", vil du sandsynligvis modtage et høringsbrev om, at vi har registreret en overtrædelse af forpligtigelsen om ikke at jordbearbejde på din mark. Du vil i så fald skulle dele din mark op. Du kan undgå et høringsbrev, hvis din markindtegning passer med, hvordan du vil anvende arealet.

Du kan læse mere om korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs" i afsnit 3.1.6.

TABEL 3.3. Oversigt over fradragsarealer for grundbetaling, ø-støtte og bio-ordningerne

Et "ja" betyder, at arealet kan få tilskud under ordningen. Et "nej" betyder, at arealet automatisk fratrækkes markens areal i fællesskemaet, hvis arealet og marken overlapper i Internet Markkort.

Areal	Ordning						
	Grundbetaling	Ø-støtte	Økologisk arealstøtte	Miljø- og klimavenligt græs	Variert planteproduktion	Biodiversitet & bæredygtighed	Tilskud til stivelseskartofler
GB-fradrag	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
§ 3	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
3-metersbræmmer (GLM 4)	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-søer	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-fortidsminder	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
Markkrat (GLM 10 og grundbetaling)	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
Småbiotoper (GLM 10)	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
Småbiotoper (Grundbetaling)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Bio-ordningen biodiversitet og bæredygtighed	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Arealer udenfor korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs"	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:

- § XX om arealer, der fratrækkes

3.3 Forpligtelser, du skal leve op til i ansøgningsåret

Dette afsnit beskriver tre forpligtelser under ordningen, som du skal leve op til i ansøgningsåret.

Din græsmark skal være indberettet med en tilskudsberettiget afgrødekoder for græs i omdrift eller permanent græs i dit fællesskema i ansøgningsåret. Du kan se, hvilke afgrødekoder vi godkender i ansøgningsåret i Bilag 1: Afgrødekoder I. Græsmarken skal være udlagt med de indberettede afgrøder i hele ansøgningsåret (1. januar til 31. december).

Du må ikke jordbearbejde din mark i hele ansøgningsåret (1. januar til 31. december). Læs mere om definitionen af jordbearbejdning i afsnit 3.1.5.

Marken skal være ansøgt og berettiget til grundbetaling og skal derfor overholde forpligtelser til græs i grundbetalingsordningen. Læs mere i afsnit 3.1.1.

[Du kan læse mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025](#)

Der er ingen særlige krav til, hvordan du passer eller udnytter din græsmark under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs, men du skal opretholde græsplantedækket i hele kalenderåret. Det vil sige, at du må hverken mekanisk, kemisk eller biologisk destruere græsplantedækket. Du må gerne gøde marken.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:

- § XX om forpligtelser

3.4 Det skal du gøre, hvis der sker ændringer i løbet af året

Hvad angår ændringer i løbet af året, er der to frister, du skal være opmærksom på. Disse frister følger reglerne for grundbetaling.

[Du kan læse mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025.](#)

3.4.1 Hvornår kan du ændre din ansøgning?

Ændringsfristen er den 19. maj 2025.

Hvis du har indsendt en ansøgning om tilskud under miljø- og klimavenligt græs ved ansøgningsfristen, kan du ændre i din ansøgning til og med den 19. maj 2025. Du kan eksempelvis ændre afgrødekoder eller tilføje arealer til din ansøgning. Efter den 19. maj 2025 kan du ikke tilføje arealer, og du kan kun ændre afgrødekoder, hvis du samtidig fremlægger fyldestgørende dokumentation.

Hvis du indsender en ansøgning om tilskud under miljø- og klimavenligt græs for sent, bliver du sanktioneret på denne ordning. Læs mere om dette i afsnit 5.2.1.

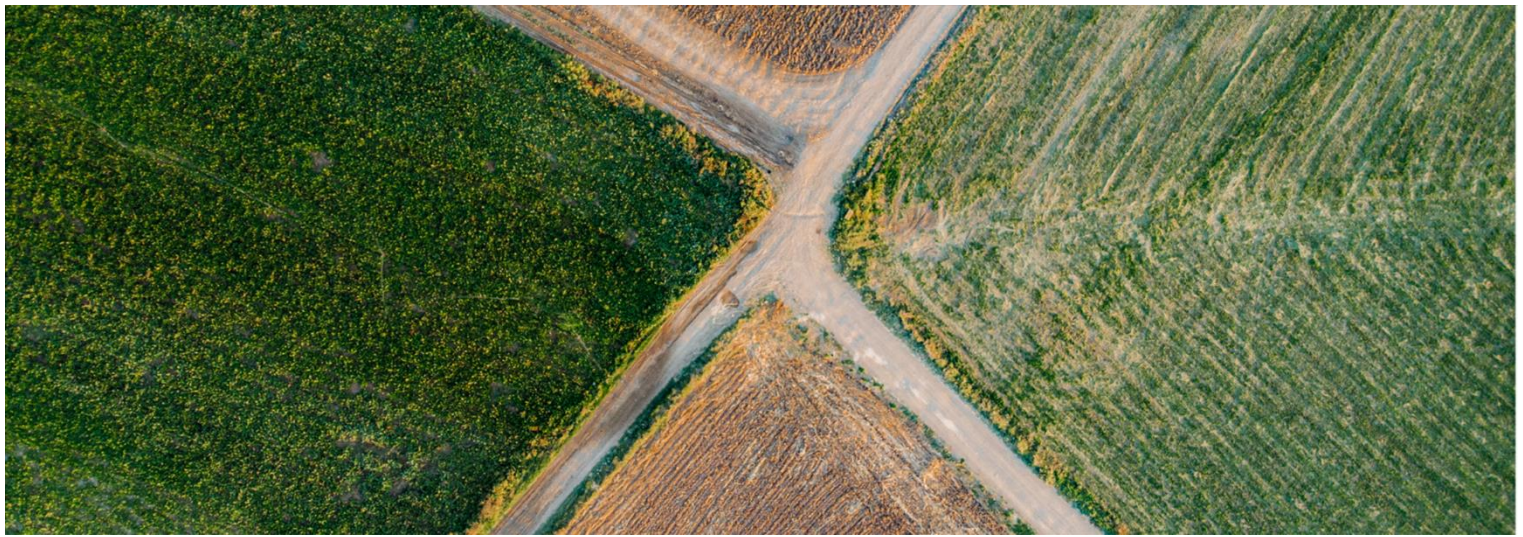
Det er vigtigt for vores kontrol af afgrøderotationen på dine marker, at du indberetter afgrøderne på marken korrekt ved ansøgningens indgivelse.

3.4.2 Hvornår kan du trække din ansøgning tilbage?

Fristen for tilbagetrækning er den 15. november 2025.

Du kan til og med den 15. november 2025 trække din ansøgning om tilskud helt eller delvist tilbage. Det gælder dog ikke, hvis vi har oplyst dig om, at vi har til hensigt at foretage kontrol på din bedrift. Hvis en sådan kontrol allerede har fundet sted, kan du heller ikke trække de arealer tilbage, hvor der er konstateret manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne.

Du kan læse mere i afsnit 5.1 om kontrol.

4. Hvilke tilskud kan du søge til samme areal?

I dette afsnit kan du læse om, hvilke ordninger og småbiotoper du kan kombinere bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs med.

4.1 Sammenhæng til andre ordninger

Du kan kombinere bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs med grundbetaling, ø-støtte, økologisk arealtilskud (eksisterende tilsagn) og økologisk arealstøtte (bio-ordning).

Du kan se en oversigt over alle tilskudsberettigede arealordninger på vores hjemmeside. Her får du et overblik på tværs af tilskudsordninger, så du kan se muligheder og begrænsninger for kombination af arealordninger på samme mark – herunder bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs.

[Se, hvilke tilskud du kan kombinere på dit areal](#)

4.1.1 Kan du udlægge småbiotoper under ordningen?

Du kan indberette op til 20 pct. af marken som småbiotop under grundbetaling og fortsat få tilskud til miljø- og klimavenligt græs. En småbiotop må dog højst udgøre 1 ha. Denne ordning følger her reglerne for grundbetaling.

[Du kan læse mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025](#)

Hvis du indberetter småbiotoper til opfyldelse af GLM 10-kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer, kan du ikke få tilskud til miljø- og klimavenligt græs til disse småbiotoper.

[Du kan læse mere i Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet](#)

Hvis du indberetter småbiotoper til opfyldelse af forpligtigelserne i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, kan du ikke få tilskud til miljø- og klimavenligt græs til disse småbiotoper.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:

- § XX, om erstatningsarealer

4.2 Sammenhæng med konditionalitet

Når du søger om et eller flere EU-tilskud, skal du ud over de krav, som gælder under tilskudsordningerne, opfylde en række basisbetingelser – de såkaldte konditionalitetskrav.

I forhold til konditionalitet, kan du ikke få tilskud til miljø- og klimavenligt græs på vådområder og tørveområder inden for § 3-arealer (GLM 2), 3-metersbræmmer (GLM 4), 4 pct. ikke-produktive arealer (GLM 10) eller permanente græsarealer i habitatområder i Natura 2000 (GLM 9). Flere af disse elementer håndteres som automatiske fradragsarealer i forbindelse med din ansøgning. Læs mere om dette i afsnit 3.2.

[Du kan læse mere i Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet](#)

5. Kontrol og administrative sanktioner

I dette kapitel beskriver vi, hvordan kontrollen foregår. Du kan også her læse om de administrative sanktioner, du kan få, hvis vi finder overtrædelser i kontrollen.

5.1 Kontrol

Styrelsen for Grøn Arealomlægning & Vandmiljøets kontrol skal sikre, at reglerne for udbetaling af tilskud bliver overholdt.

Vi kontrollerer ansøgningerne på flere forskellige måder:

- **Administrativ kontrol.** Vi undersøger, om du opfylder betingelserne for at få tilskud ud fra de oplysninger, du har indberettet i fællesskemaet via Tast-selv, og om flere ansøgere søger om tilskud for det samme areal. I tilfælde af manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne, underretter vi dig og giver dig mulighed for i Tast-selv at trække ansøgningen tilbage, for så vidt angår den del, der er berørt af den manglende overholdelse. Tilbagetrækning af arealer skal ske senest 15. november og gælder ikke ved manglende overholdelse, som konstateres ved kontrol af de faktiske forhold på stedet, f.eks. ved hjælp af aktuelt billedmateriale.
- **Satellitbaseret kontrol.** Vi bruger satellitdata til at kontrollere de kriterier og forpligtelser på markerne, som kan kontrolleres med denne metode. Den satellitbaserede kontrol fokuserer på større overtrædelser. Hvis den satellitbaserede kontrol viser, at kriterier og forpligtelser ikke er opfyldt, kan du i mange tilfælde bringe forholdene i orden og undgå en nedsættelse af tilskuddet. Det gør du ved at sende georefererede billeder ind med styrelsens app, som viser, at du overholder betingelserne. Du kan også efter en satellitbaseret kontrol ændre eller trække din ansøgning tilbage, for så vidt angår den del, der er berørt af den manglende overholdelse, forudsat, at dette sker senest 15. november.

[Du kan læse mere om den satellitbaserede kontrol på vores hjemmeside.](#)

- **Kontrolbesøg på bedriften.** Vi kommer på kontrolbesøg på en mindre del af bedrifterne. Vi varsler som udgangspunkt ikke kontrolbesøg. Det skyldes, at kontrolbesøg kun varsles, hvis varslingen ikke forstyrrer kontrollens formål og effektivitet. Du har ifølge kapitel 6 i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. pligt til at yde den nødvendige bistand i forbindelse med kontrol af oplysningerne i fællesskemaet, Du skal give adgang til bedriftens arealer samt vise dyrkningsplaner, markplaner, gødningsplaner, nødvendige bilag, registreringer og regnskabsmateriale, forretningsmateri-

ale m.v. Når vi i sjældne tilfælde varsler kontrollen, udfører vi kontrollen inden for 14 dage efter varslingen. Efter varsling af et kontrolbesøg kan du ikke trække arealer ud af ansøgningen. Efter kontrolbesøg kan du ikke trække de arealer ud af ansøgningen, hvor vi har konstateret manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne.

Hvis vi har konstateret, at der er regler, som ikke er overholdt, sender vi en skriftlig høring via Tast-selv. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Vores kommentarer til dine bemærkninger vil fremgå af den skriftlige afgørelse.

Hvis du vil læse om reglerne

- [Artikel 59 – 60, artikel 62 og artikel 65 – 72 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om de kontrolsystemer, som medlemsstaterne er forpligtede til at indføre for at sikre, at reglerne bliver overholdt, og at Unionens finansielle interesser bliver beskyttet.](#)
- [Artikel 34 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om, at det er en betingelse for at yde koblet støtte for kvæg eller får og geder, at forpligtelserne til identifikation og registrering er opfyldt inden en nærmere bestemt dato i det relevante ansøgningsår, som fastsættes af medlemsstaten.](#)
- [Artikel 7 og 10 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om mulighederne for at ændre i eller trække støtteansøgninger tilbage efter kontrol, og om medlemsstaternes forpligtelse til at indføre et satellitbaseret arealovervågningssystem, som bl.a. skal sikre, at der ikke udbetales tilskud for arealer, som ikke er tilskudsberettigede.](#)
- Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025: XX

5.2 Administrative sanktioner

5.2.1 Hvis du indsender en ansøgning om tilskud for sent

Hvis du indsender en ansøgning om tilskud til miljø- og klimavenligt græs efter ansøgningsfristen, nedsætter vi det tilskud, som du ville være berettiget til, hvis ansøgningen om tilskud var indsendt rettidigt, med én pct. pr. arbejdsdag, som fristen overskrides. Nedsættelsen på én pct. pr. arbejdsdag gælder også, hvis der er krav om, at du skal indsende kontrakter, erklæringer, bilag eller anden dokumentation, og du indsender disse dokumenter for sent.

Hvis forsinkelsen er mere end 25 arbejdsdage, det vil sige, hvis du indsender efter ændringsfristen, kan du ikke få tilskud under ordningen.

Hvis du har fået dispensation fra fristen for indsendelse af en ansøgning, anvender vi reglen om nedsættelse af tilskuddet med én pct. pr. arbejdsdag på den nye frist, som du har fået oplyst.

5.2.2 Hvis du ikke indberetter alle bedriftens landbrugsarealer

Søger du om arealtilskud eller tilskud under de animalske ordninger, skal du indberette alle bedriftens landbrugsarealer i fællesskemaet. Dette gælder også landbrugsarealer, som du ikke søger om tilskud for.

Hvis det ikke-indberettede areal udgør mere end tre pct. af det samlede areal, som skulle have været indberettet (det indberettede areal plus det ikke-indberettede areal), nedsætter vi alle arealrelaterede tilskud med op til tre pct., afhængigt af unkladelsens omfang.

Sådan beregner vi sanktionen:

Det ikke-indberettede areals andel af det samlede areal, som skulle have været indberettet	Størrelse på sanktion
Op til tre pct.	Ingen sanktion.
Mere end tre pct. og op til ti pct.	Én pct. af alle arealrelaterede tilskud.
Mere end ti pct. og op til 20 pct.	Én pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er op til fem ha. To pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er over fem ha.
Mere end 20 pct.	Én pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er op til fem ha. To pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er over fem ha og op til ti ha. Tre pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er over ti ha.

5.2.3 Hvis der er betingelser, som ikke er opfyldt

Ved manglende opfyldelse af betingelser og beregning af administrative sanktioner skelner vi mellem "kriterier for at få tilskud" og "forpligtelser".

Kriterier for at få tilskud

"Kriterier for at få tilskud" er de overordnede betingelser, der skal være opfyldt, for at du kan få tilskud. Kriterierne kan f.eks. være, at du skal være aktiv landbruger, at du skal have rådighed over de arealer, du søger om tilskud til, og at arealerne ikke må ligge i bestemte områder (Natura 2000, § 3-områder osv.). Hvis du ikke opfylder et eller flere kriterier for et areal, kan arealet ikke medtages i det, som vi kalder "det godkendte, ansøgte areal". Det betyder, at du ikke kan få tilskud for arealer, men du får ikke en sanktion, når du ikke opfylder et kriterie for at få tilskud.

Forpligtelser

Under hver ordning er der nogle handlinger, du skal udføre eller ikke må udføre – det kalder vi forpligtelser. Hvis du på et areal ikke opfylder de forpligtelser, som gælder under ordningen, bortfalder tilskuddet for arealet helt eller delvist. Herudover kan du få en administrativ sanktion, som afhænger af alvoren, omfanget og varigheden af den manglende opfyldelse af forpligtelserne.

Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Se afsnit 6.3.

5.2.4 Når vi beregner administrative sanktioner, bruger vi disse begreber:

Begreb	Forklaring
Tilskudskategori	En tilskudsordning eller en del af en tilskudsordning med egne tilskuds-betingelser og egen tilskudssats.
Ansøgt areal	Det areal, som du indberettede (indtegnede i IMK), og som du søgte om tilskud for under en tilskudskategori.
Kriterier for at få tilskud	Overordnede betingelser, som skal være opfyldt for, at du kan få tilskud under den ansøgte tilskudskategori.
Godkendt, ansøgt areal	Den del af det ansøgte areal, hvor kriterierne for at få tilskud er opfyldt.
Forpligtelser	De handlinger, som du skal udføre eller undlade at udføre under den ansøgte tilskudskategori.
Overtrådt areal	Den del af det godkendte, ansøgte areal, hvor en eller flere forpligtelser ikke er overholdt.
Vægtningsfaktor	En talstørrelse, som afspejler en overtrædelses alvor, omfang og varighed, og som det overtrådte areal ganges med. Vægtningsfaktoren kan f.eks. være 0,25, 0,5 eller 1. Ved overtrædelser af forpligtelser, som gælder på tilskudskategoriniveau og ikke er knyttet direkte til de enkelte arealer, ganges hele det godkendte, ansøgte areal med vægtningsfaktoren. Hvis der er flere overtrædelser på det samme areal, anvendes summen af vægtene. Hvis summen af vægtene for et areal overstiger 1, nedsættes den samlede vægt for arealet til 1. Specifikt for bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs, anvendes altid vægtningsfaktoren 1.
Vægtet, overtrådt areal	Den del af det godkendte, ansøgte areal, hvor en eller flere forpligtelser ikke er overholdt – efter hensyntagen til de gældende vægtningsfaktorer.
Overtrædelsesprocent	Det vægtede, overtrådte areal i procent af det godkendte, ansøgte areal.
Sanktionsfaktor	Den talstørrelse, som det overtrådte areal ganges med for at fastlægge sanktionen.
Tilskudsberettiget areal	Det godkendte, ansøgte areal fratrukket det vægtede overtrådte areal.
Gentagelse	Det er en gentagelse, hvis du også tidligere i perioden 2023-2027 har haft en overtrædelse på trin to eller derover i sanktionssystemet under den samme tilskudskategori.

5.2.5 Sådan beregner vi den administrative sanktion for miljø- og klimavenligt græs

	Overtrædelsesprocent	1. overtrædelse	Ved gentagelse
Trin 1	$0 < \text{overtrædelsesprocent} \leq 10 \text{ pct.}$	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Ingen sanktion	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Ingen sanktion
Trin 2	$10 \text{ pct.} < \text{overtrædelsesprocent} \leq 25 \text{ pct.}$	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på $0,2 \times$ det overtrådte areal	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på $0,5 \times$ det overtrådte areal
Trin 3	$25 \text{ pct.} < \text{overtrædelsesprocent} \leq 100 \text{ pct.}$	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion $0,3 \times$ det overtrådte areal	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på $1,0 \times$ det overtrådte areal

5.2.6 Eksempel på administrativ sanktion for miljø- og klimavenligt græs

Den fysiske kontrol af bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs sker primært ved hjælp af satellitdata. Hvis vi i forbindelse med den satellitbaserede kontrol konstaterer, at et areal ikke opfylder tilskuds-betingelserne, kan du i de fleste tilfælde undgå en sanktion ved at trække arealet ud af ansøgningen. I følgende situationer kan du dog få en sanktion:

- Hvis du efter en satellitbaseret kontrol ikke trækker et overtrådt areal ud af ansøgningen.
- Hvis du ikke kan trække et overtrådt areal ud af ansøgningen, fordi tilbagetrækningsfristen den 15. november er overskredet.
- Hvis vi ved en fysisk kontrol på din bedrift konstaterer en overtrædelse af reglerne om miljø- og klimavenligt græs.

Eksempel som tager udgangspunkt i sidstnævnte situation

En landbruger har søgt om tilskud under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs for i alt 20 ha, fordelt på mark nummer 1 på 15 ha og mark nummer 2 på 5 ha. På mark nummer 2 har landbrugeren også søgt om basistilskud under bio-ordningen økologisk arealstøtte.

Ved en fysisk kontrol på bedriften af betingelserne for basistilskud under økologisk arealstøtte på mark nummer 2 konstaterer vi, at landbrugeren sent på året har pløjet hele mark nummer 2, i alt 5 ha. Dette er en overtrædelse af reglerne for miljø- og klimavenligt græs, som betyder, at der ikke kan ydes tilskud for disse 5 ha.

Overtrædelsesprocenten er 25 pct. ($5 \text{ ha} / 20 \text{ ha} \times 100$). Dette er en trin 2 overtrædelse. Sanktionsfaktoren er derfor 0,2, og sanktionsarealet er 1 ha ($0,2 \times 5 \text{ ha}$).

Vi yder tilskud under bio-ordningen om miljø- og klimavenligt græs for 14 ha (20 ha – 5 ha – 1 ha).

5.2.7 Bagatelgrænse

Det falder under en bagatelgrænse, hvis forskellen mellem det tilskudsberettigede og det godkendte, ansøgte areal under en tilskudskategori er på 0,2 ha eller derunder og ikke udgør mere end 20 pct. af det godkendte, ansøgte areal. I sådan en situation vil det tilskudsberettigede areal være lig med det godkendte, ansøgte areal.

Eksempel

Hvis en landbruger har søgt om tilskud for 20 ha under en tilskudsordning, og der er fundet overtrædelser på 0,2 ha, udbetaler vi tilskud for 20 ha, fordi begge betingelser er opfyldt.

5.2.8 Modregning

Hvis nedsættelsen af tilskuddet og den administrative sanktion tilsammen udgør mere end tilskuddet beregnet på grundlag af det godkendte, ansøgte areal, modregner vi det overskydende beløb i vores fremtidige udbetalinger til dig.

5.2.9 Udelukkelse

Hvis du har begået en meget alvorlig overtrædelse af de regler, som er fastsat i medfør af Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. eller i Den Europæiske Unions forordninger, kan du blive udelukket fra at søge om tilskud under den berørte tilskudsordning eller tilskudskategori i det efterfølgende kalenderår. Ved vurderingen af "meget alvorlig" tager vi hensyn til overtrædelsens omfang, varighed og hyppighed, og om overtrædelsen er begået med forsæt eller med en høj grad af uagtsomhed.

Hvis du vil læse om reglerne

- §§ XX i Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025
- [Artikel 59, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om, at medlemsstaterne skal træffe passende forholdsregler for at sikre, at de sanktioner, der pålægges, står i et rimeligt forhold til og gradueres efter, hvor alvorlig, omfattende, varig eller hyppig den konstaterede manglende overholdelse er.](#)

6. Andre regler, du skal kende

6.1 Svig med og misbrug af tilskud

Vi kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling eller en handling, du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt
- du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Vi forbeholder os ret til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som en del af kontrol for svig.

Vi anmelder sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du helt eller delvist miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at fortie oplysninger. Du kan også risikere bøde, udelukkelse fra at søge tilskud, eller at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Kapitel 10 i [Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- § 289a i [Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 \(Straffeloven\).](#)
- Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

6.2 Omgåelse af kriterier og forpligtelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af kriterier og forpligtelser. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte

betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion, kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § Art. 62 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

6.3 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afgået ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtig i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du eller dit dødsbo vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal vi have skriftligt besked om det senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Hvis du overskrider denne frist, kan vi ikke anerkende omstændigheden som begrundelse for den manglende overholdelse.

Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

6.3.1 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder under miljø- og klimavenligt græs

Hvis du på grund af force majeure eller usædvanlige omstændigheder ikke kan opfylde de forpligtelser, der gælder for en tilskudsordning, hvor tilskuddet ydes som kompensation for udgifterne til at opnå en effekt på arealerne (bio-ordninger og landdistriktsordninger), bevarer du retten til tilskud. Du vil som udgangspunkt modtage tilskud i det omfang, du har haft udgifter, inden force majeure eller de usædvanlige omstændigheder indtraf, eller vil lide et indtægtstab. Der foretages en proportionel reduktion af tilskuddet for de dele af forpligtelsen, hvor der ikke er påløbet direkte eller indirekte omkostninger eller indtægtstab. Reduktion af tilskud anvendes kun i forbindelse med manglende opfyldelse af forpligtelser.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ XX i Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025:
- § XX i [om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)
- Art. 3 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

6.4 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen - [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.](#)
- Databeskyttelsesloven - [Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)
- Forvaltningsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014](#)
- Offentlighedsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020](#)

6.5 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er tvivl om, hvordan du klager.

Du kan læse mere om reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevareklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

7. Retsgrundlag

Reglerne af betydning for tilskud til miljø- og klimavenligt græs findes i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

7.1 EU-regler

- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget \(EGFL\) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\), og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1305/2013 og \(EU\) nr. 1307/2013 \(CAP-planforordning\)](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)
- [Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet](#)
- [Kommissionens Gennemførelsesforordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik](#)

7.2 Danske regler

- [Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- [Bekendtgørelse om tilskud til bio-ordninger for 2025](#)
- [Bekendtgørelse XX om konditionalitet for 2025](#)
- [Bekendtgørelse nr. XX om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)
- [Bekendtgørelse XX om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1602 af 28. december 2022 om kundtgørelse af Landbrugsstyrelsens kort med senere ændringer](#)

8. Bilag 1: Afgrødekoder I

TABEL 8.1. Afgrødekoder, som godkendes til bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs. Disse afgrødekoder gælder både de to år før ansøgningsåret og i selve ansøgningsåret.

Type	Afgrødekode	Afgrødenavn
Græs i omdrift	170	Græs til fabrik (omdrift)
	172	Lucernegræs, over 25 % græs til slæt inkl. eget foder
	174	Kløvergræs til fabrik
	260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælplanter (omdrift)
	261	Kløvergræs, over 50 % kløver (omdrift)
	262	Lucernegræs, over 50 % lucerne (omdrift)
	263	Græs uden kløvergræs (omdrift)
	264	Græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver (omdrift)
	266	Græs under 50 % kløver/lucerne, ekstremt lavt udbytte (omdrift)
	267	Græs under 50 % kløver/lucerne, meget lavt udbytte (omdrift)
	268	Græs under 50 % kløver/lucerne, lavt udbytte (omdrift)
	270	Græs til udegrise, omdrift
	284	Græs med vikke og andre bælplanter, under 50 % bælplanter
	285	Græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver (omdrift)
	306	Græs i omdrift, uden udbetaling af økologi-tilskud
Permanent græs	250	Permanent græs, meget lavt udbytte
	251	Permanent græs, lavt udbytte
	252	Permanent græs, normalt udbytte
	255	Permanent græs, under 50 % kløver/lucerne
	256	Permanent kløvergræs, over 50 % kløver/lucerne
	257	Permanent græs, uden kløver
	259	Permanent græs, fabrik, over 6 tons
	272	Permanent græs til fabrik
	274	Permanent lucernegræs over 25 % græs, til fabrik
	276	Permanent græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver
	278	Permanent lucerne og lucernegræs over 50 % lucerne
	279	Permanent kløvergræs til fabrik
	286	Permanent græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver
	287	Græs til udegrise, permanent
	305	Permanent græs uden udbetaling af økologi-tilskud
	488	Hønsegård, permanent græs
Skovlandbrug	482	Skovlandbrug med permanent græs
	483	Skovlandbrug med græs i omdrift

9. Bilag 2: Afgrødekoder II

TABEL 9.1. Afgrødekoder, som godkendes som græs i det første af de to forudgående år før ansøgningsåret til bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs. Det vil sige i 2023, hvis du søger om tilskud i 2025.

Afgrøde- kode	Afgrødenavn
236	Græs med kløver/lucerne under 50 % bælglplanter (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn
237	Græs med kløver/lucerne over 50 % bælglplanter (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn

Vejledning om tilskud til miljø- og klimavenligt græs 2025

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk